

גליון 63 תשכ"א

22 ביוני 1961

העוגן

מוקדל ליום הילד

תלכ"א



* העוגן *

שיר יום הילד

המילים והמנגינה - ילדי "אורן"

Alegro moderato

שִׁי - קָה אֶמְנָה לְ - יוֹם לַיְלָה וּ - וּמַ בְּמַ בְּהַה - לַיְלָה - יוֹ -

בַּמַּ בְּהַה - לַיְלָה - יוֹ - הַ - יוֹם לַיְלָה - חוֹ אֶמְנָה - טַף וְ - יוֹ -



יוֹם הַיְלָד הֵנָּה בָּא,
 יוֹם הַיְלָד יוֹם רִינָה שִׁמְחָה!
 שִׁישׁוֹ זָמַן וְסָרַפ,
 גִּילוֹ שְׂמָחָה נִחְדָּיו!
 יוֹם הַיְלָד הֵנָּה בָּא.



אָב, אָם, בֵּן וּבַת
 נִסְתַּבֵּר לְמַעַגְל אָחָד.
 עַל גְּבֻעָה זֹה בְּקִיבוּץ
 דוֹר פָּאן וְגִבּוֹל חֲרוּץ
 עַל גְּבֻעַת קִיבוּץ לְעַד.



דבר המערכת

הגליון הנזכר של "ביתנו" מוקדש לחג אשר אינו ככל החגים. לא נכתב חג זה במסורת העם ואף אנו לא נוהגים לחוג את יום הילד מדי שנה כמנהגנו ביתר החגים.

אך אם את חג יום הילד לא קיבלנו מאבותינו, הרי טבועה עמוק במסורת עמנו והפכה לשם דבר האהבה של האם היהודיה לילדיה והדאגה של המשפחה היהודית, להקנות דעת לבבית, ללמד תורה. הדורות בשתנו מבי אז ועדינו, אך התוכן הוא אחד.

מצויים בינינו רבים, מספרות, מחנכים ומורים אשר כל ששת ימי המעשה הם יום הילד עבורם. כל יום מימי עבודתם הוא מוקדש לילד עמו הם חיים את יומם.

גם לציבור ההורים, גם לקיבוץ כלו יום הילד אינו אלא ביטוי חד-פעמי ומרוכז לכל אותם ימי העמל, לכל אותם לילות הדאגה וכל אותן שמחות הבילוי אשר מתכנסים תחת שם כולל של צער ושמחת גידול בנים.

מעל לדף הזה נודה לכל אלה אשר עמלו להצלחת המפעל. נברק את הילדים בחג שמח ונשמח כולנו בשמחתם.

בפרוס החג
 נברך
 את זוסקה וחרים
 לנשואיהם
 המקומים ביתם בביתם - יאשרו באושרם

יום הילד תלשי"א

תוכנית הפעולות וההופעות

יום שישי 23.6

בשעה 4 אחה"צ

כל הילדים עם המחנכים מתאספים במגרש הספורט של בית הספר. התיזקות באים עם אמהותיהם. יוצאים בתהלוכה לדשא הגדול.

אותה שעה מתאספים כל המבוגרים על הדשא. הכל לבושים חולצות לבנות.

התוכנית:

ב ר כ ה

התעמלות: א. של כתות היסוד
ב. של ילדי חבצלת וגן מעבר

מקהלת כיס של קבוצת "שיבלים"

תזמורת חלילים ומנדולינות של קבוצת "רימון"

שירת "שיר יום הילד" (מודפס בביתנו)

הקהל מתפזר לחזות בתערוכות ולהתבונן במתקנים ומפעלים של יום הילד.

בחדר האוכל תוצג תערוכת צילומי הילדים.

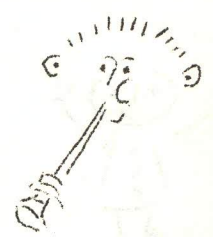
בכתת "גפן" תערוכת תחביבים - בכתת אורן תערוכת הסיום.

בשעה 6

פתיחת גן שעשועים בשטח הברכה. לאחר מכן ארוחה של הורים וילדים בשטח הברכה.

בשעה 9.15, בחדר האוכל

דיון בבעיות חנוך. משתתפים חברי הקיבוץ, חברי "נבטים" ו"נרקיס".



יום שבת 24.6

מסעה 9.30 - 11.30 לפנה"צ

תחרויות ומשחקים בשטח הברכה.

מסעה 5 - 7

גן שעשועים

בשעה 7.30

הצגת סרטונים על הדשא הגדול.



בשעה 9.15

מסיבת חברים בחדר האוכל. הסוף הדיון
בפעולת החינוך. לחנוך הקיבוץ, חברי
"נבטים" ו"נרקיס".

יום א' 25.6

משעה 7 - 5

גן שעשועים

בשעה 7.30

הצגת סרטים על הדשא הגדול



יום ב' 26.6

משעה 7 - 5

גן שעשועים

בשעה 7.30

מסיבת סיום של גן המעבר
(רק להורים של גן המעבר)

חזרה כללית של הופעת 4 הכיתות



יום ג' 27.6

משעה 7 - 5

גן שעשועים

בשעה 7.30

מסיבת סיום של 4 הכיתות: חבצלת, שלהבת,
תמר וגפן.



יום ד' 28.6

משעה 7 - 5

גן שעשועים

בשעה 7.30

הצגת בובסרון

לאחר מכן חזרה כללית של קבוצת "אורן"



יום ה' 29.6

משעה 7 - 5

גן שעשועים

בשעה 7.30

מסיבת סיום של קבוצת "אורן" לכל הקיבוץ
לאחר מכן מסיבה פנימית לקבוצה עם ההורים בלבד.



יום ו' 30.6

משעה 7 - 5

גן שעשועים

בשעה 7.30

הצגת המטפלות

בשעה 9.15

מסיבת חברים בחדר האוכל. המסך הדיון
בבעיות החינוך. לחברי הקיבוץ, חברי
"נבטים" ו"נרקיס".



משעה 11.30 - 9.30 לפנה"צ

תחרויות שחיה

משעה 5 - 7

גן שעשועים

משעה 7 - 8.30

חידונים ושעשועים בהדרכת שבת וייס לילדי הכיתה וגן המעבר.

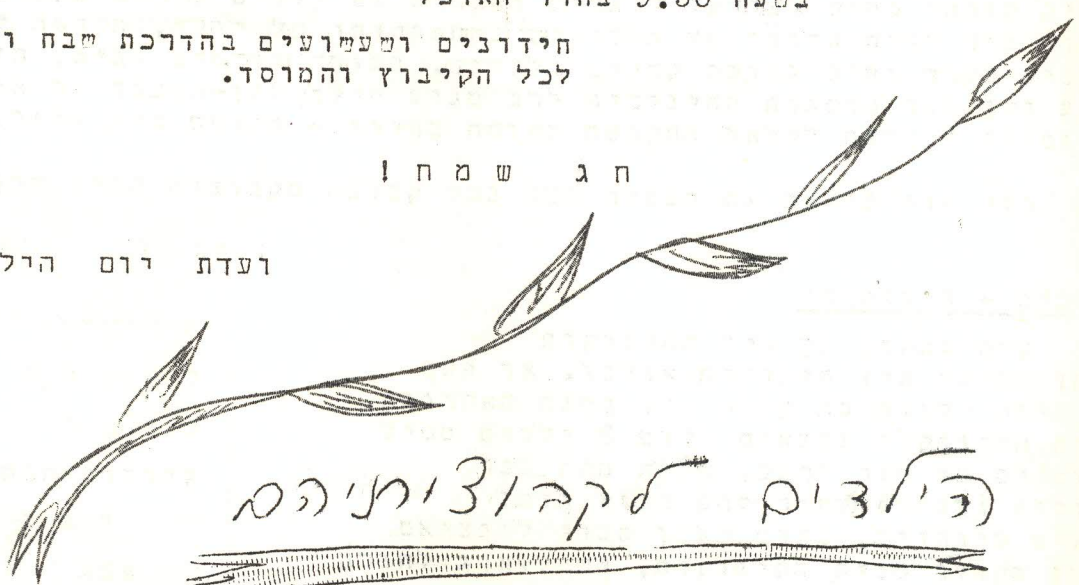
בשעה 9.30 בחדר האוכל

חידונים ושעשועים בהדרכת שבת וייס לכל הקיבוץ והמוסד.



חג שמח!

ועדת יום הילד



בילדים לקבוצותיהם

המשתפלת	הגיל הממוצע	בתוך זה ילדי חוג	מספר הילדים	הקבוצה
אנקה			6	תינוקות
סילה	1.9	1	5	פעוטון א'
רינה	2		6	פעוטון ב'
אהובה	2.6		5	פעוטון ג'
בתיה	3		5	פעוטון ד'
נחמה	3.8-4		6	פעוטון ה'
אניבה - ניצה	4 - 5.4	1	12	גבון
פרחה - אסתוקה טובה	5.6-6.6		17	גן
יהודית-מרים ש.- מרים (אלונים)	6.6-8		17	גן מעבר
רחל - שושנה	8 - 9	1	18	כתה ב'
מאיר פרחה	9 - 10		19	כתה ג'
ציפי ש. יהודית ה.	10 - 11		17	כתה ד'
יעקב פ. - אורה	11 - 12		20	כתה ה'
מוטיו - חמדה	12 - 13.6		14	כתה ו'
יאיר - שרה ה.	12 - 13.6		14	כתה ו'
מוטיו - חמדה	13.8-15	5	25	כתה ז'
חנה פיברמן - יעל	15 - 16.6	5	24	כתה ח'
מינה בראון, אהובה א.	17 - 19	3	17	כתה י"א
			1	כתה י"ב
				בכתות אחרות
		16	234	סה"כ

הרגלי הדרך



הילדים שבבית התינוקות, כל קבוצות הפעוטים והגנים מהווים ביחד את היחידה של הגיל הרך. בגיל זה הילד עובר את התהליכים הראשוניים בחייו החל מהגמילה בבית התינוקות, הרגלי אכילה, הרגלי בקיון, משחק בחמרים שונים הנותן ספוק ופורקן ליצרים וחברות עם ילדים אחרים בקבוצה. אפשר למנות עוד שורה ארוכה של תהליכים בהתפתחותו של הילד, תקופה זו אורכת 6 שנים בערך והיא גדושה קסיים ולבטים. בעזרת גורמים רבים, הן מצד הטבע והן מצד המסגרת החינוכית לרב מגיע הילד לגן-המעבר עם אוצר גדול של נסיון ובטלות לקראת התקופה החדשה בחייו - תקופת בית הספר.

בזה אני מביאה את הנעשה ממש בכל קבוצה מקבוצות הגיל הרך.

1. בית - תינוקות:

קשה לכתוב על בית התינוקות בזמן שכמעט אין תינוקות אצלנו. אף פעם לא היתה ילודה כה קטנה כמו בשנה האחרונה. בבית התינוקות נמצאים היום 6 ילדים מגיל שבושיים עד שנה ורבע. שלשה מהם כבר גמולים ונצטרך לסדר להם בבוא הזמן תנאים מיוחדים, משום שאין סכוי להוציאם בזמן הקרוב מבית התינוקות, יש לדאוג לחברה אשר תכנס לעבודה ונבוא הזמן תוציא את הילדים לגמולון כקבוצה עצמאית.

ילודה קטנה מביאה אתה בעיה של הרכב הקבוצה. מתח הגילים בין הילדים הוא גדול למדי ובקבוצות מסוג זה אין לנו עדיין נסיון. וכפי שידוע לנו נסיון עצמי הוא דבר קשה וגם יקר.

מסרה אבקה

בפעוטון בצריף הטורדי עובדת טילה בקבוצה זו 5 ילדים ארבעה בנים ובת אחת, בתו של הרופא המקומי. הילדים בני שנה וחצי ומעלה. הוה ג. הוציאה את הקבוצה מבית התינוקות ועבדה אתה במשך כמה חדשים עד שטילה סיימה את הקורס למטפלות בת"א, טילה קבלה את הילדים במצב טוב מאד. הוה סדרה גם את הבית בדאגה ובהצלחה. טילה מציינת שהילדים מתפתחים יפה, מדברים, שרים, אוכלים יפה וטוב. הדגש בחינוך הקבוצה הוא על הרגלי הנקיון.

הילדים אורבים להסתכל בתמונות, מספרים מהתמונות, משחקים בכלי רכב, בחול, במים, ובבוץ. טילה סבורה שהחול והמים ימלאו את תפקיד חומרי העידון בתקופה זו. אולם לאחר שיחה על חמרי סובלימאציה להם זקוקים הילדים בגיל זה, הגענו למסקנה שיש להגיש להם באופן הדרגתי גם חמרים כמו: בצק, צבע

האם ילדך למד כבר ללכת?
- לא הוא עוד קטן -
הוא בינתיים לומד לרכב על אופניים

וחמר על מנת שירחשו להם יותר בקלות את הרגלי הנקיון.

X X X

בפעוטון אשר בבית הגמולון ישנם 6 ילדים בני שנתיים בממוצע רינה עובדת אתם שנה.

רינה התחילה את עבודתה אתם עוד בבית התינוקות ומזה 10 חדשים הקבוצה עצמאית, הילדים רוכסים לעצמם הרגלי אכילה ונקיון, את הצעדים הראשוניים בשסח זה מקבלים רב הילדים ברצון. יחד עם זה רינה מציינת שיש לה ים של זמן ואינה מחכה לתוצאות מהירות. רינה הינה בדעה שיש לאפשר

כתובתי זיין והסבון קצו ולא מקיף כמוצן את כל ה...
בכל אופן הסתדלתי לעלות גם את אלה וגם את אלה. באופן כללי אני מציינת
התקדמות ביכרת בחיבורך שלבו וזאת יש לציין לזכות המטפלות המסורות.
כמוכן, יש להוסיף וללמוד מהנסיון, כדי שהמגרעות הקיימות לא יעמדו
כאבן בגף בהתפתחות הילד.

פירחה
לעק



פאנאן



בגנון מצויים 12 ילד. שבעה בנים וחמשה בנות. הצעיר בין הילדים
הוא בן 4 והבוגר בן 6.6.

על חיי הגנון והעבודה בו כותבת אביבה:

בחודש אוקטובר 1960 קיבלתי את הקבוצה בה עבדה קודם לכן לאה ש.
בקבוצה היו 4 בנים ו-2 בנות. למרות שהקבוצה התנסתה גם קודם בחילופי
מטפלות, היה המעבר ממטפלת למטפלת קל באופן יחסי. לאחר שהעבודה היתה
כבר סדירה ורגילה עברנו לעבודה משותפת עם הקבוצה של ניצה. על שתי
הקבוצות האלה להוות גן אחד אליו יצטרפו בבא הזמן ילדי נחמה.
אחרי תקופת מעבר מסוימת פתחנו את הדלת המחברת את שני חלקי הבית
ו"הכרזנו" על גנון.

לשמחתי אני מציינת, כי מאז התחלת עבודתי ועד היום הילדים
התפתחו מאד-מאד יפה ואין להשוות את התנהגותם מלפני חצי שנה לזו של
היום. בית הילדים שלנו פתוח להורים ולאחים ויש בו אווירה טובה.
ציידנו את הבית בפרינות נחמדות והילדים מוצאים בו הזדמנויות רבות
למשחק חופשי. כמוכן שכל החומרים עומדים לרשותם. קיבלנו גם פספון מחברת
הילדים ורכשנו לנו קצת תקליטים. הילדים שרים, רוקדים ומציגים ופינת
התחפושת היא בשימוש תמיד. עם פתיחת הברכה אנו מבלים כמעט יום יום
בשטחה. היוזמה בקבוצה היא בעיקר בידי הבנות. משחקים דרמטיים מפותחים
הם יפה ותוך המשחק מתעניינים הילדים בחשבון. אנחנו מרכזות את הילדים
למשחקים ריטמיים, לריקודים, בובטרון וסיפורים.

האם: אכין ליום הולדתך עוגה ו-5 נרות.
הילד: מוטב 5 עוגות ונר אחד, אמא

תוך עבודה משותפת של
שתי מטפלות פנויה תמיד אחת
במידה המקסימלית לילדים.
על הקבוצה עברו זעזועים
של ילדים באים וילדים
עוזבים. עובדות אלה אינן
מובנות לילדים. הם מרבים לשאול על כך ושלותם מתעררת.

בסתיו עלינו להתאחד עם ילדי נחמה ולעבור לבנין של גן.
ילדי הקבוצות צפגשים יום יום ומתפתחים ביניהם יחסים יפים. עם הצטרפות
ילדי נחמה יהיה מתח הגילים בגן קרוב לשנתיים וזו הפעם הראשונה אצלנו
יש מתח גילים כה גדול בגן אחד.

לבסוף אני מסיימת בתקוה, כי אביא את הגן הזה כמו גם את שני
הגנים הקודמים במצב טוב לבית הספר.

אביבה ג.
לעק

קב"ב
ברקיס
מס' 30/א
מס' א/ס

בשביל קב"ב "ברקיס" אין זה סיוס שנה רגיל ומתוך כך יחרוג גם דו"ח זה מסיכום שיגרת של שנת לימודים שוטפת.

שנת י"ב מתנהלת כבר מראשיתה באוירה של סיכום תקופה של הישגים השכלתיים וערכים חינוכיים ובהתאם לכך מלווים הלימודים וחיי החברה בהכרה והרגשה של הכנת החניכים לקראת הבאות.

השנה הזאת חולקה בשביל כיתות י"ב לשני חלקים, כשאחד מהם, התקופה בין התחלת השנה ובין חג הפסח, התנהל באופן רגיל כשהדגש הושם על לימודים, על הקניית השכלה בוספת ועל פעילות חברתית בתוך המוסד כולו.

בשלב זה למדה הקבוצה בלימודים הומניסטיים את התקופה החדשה, את המאה העשרים על בעיותיה השונות, שכללה כמובן את תולדות תנועת הפועלים, בעיות הכלכלה המודרנית והפרובלימטיקה שהי העם היהודי בזמננו. בנושאים האלה ניתנת ההזדמנות לגיבוש השקפת עולמם של החניכים והאפשרות להרחבת אופקים בשטח החברתי והמדיני. יש לצלילן, שהקבוצה גילתה עניין בבעיות ועיוניות, אקטואליות והשיחות הלימודיות על הנושאים האלה היו ערות למדי.

גם בליתר המקצועות כגון חקלאות, הלימודים הרילאליסטיים בכלל ואנגלית התנהלו הלימודים עד פסח כתיקונם.

החינוך הרעיוני והכרת הבעיות האקטואליות הוסלמו בפעולות ערב ע"י ארצאות על בעיות הקיבוץ, נושאים שבוצעו לרוב ע"י חברי קיבוץ העוגן ביחוד בשטח המשקי ובמידה מסוימת על בעיות החברה הקיבוצית. הפעולה התנועתית התנהלה במסגרת משותפת של שתי כיתות י"ב על ידי בירור נוקב של בעיות פוליטיות ורעיוניות שהתעוררו בימים האלה. כך קיימנו פגישה עם חבר פעיל מחבר הקבוצות על דרכה של מפא"י כמו כן נפגשה הקבוצה ב"אפעל" (הסמינר של הקיבוץ המאוחד) עם מחזור ילדי י"ב של תנועה זו. שם נערך כעין סימפוזיון בהשתתפות פעילה של ילדינו על מכלול הבעיות הקשורות באפשרות בהשלמת קיבוץ ותיק או יצירת גרעינים התישבותיים חדשים.

במשך תקופה זאת פעלו חברי "ברקיס" בוועדות שונות של המוסד וכמה מהם קבלו על עצמם ריכוז ועדות חשובות. חבר אחד פעל כשליח תנועה בקן ומתיים ועשה את עבודתו במסירות רבה ובהצלחה.

שינוי יסודי חל בחיי הקבוצה בשלב בשני של השנה בתקופה שבין פסח ובין סיוס הלימודים. הלימודים וחיי החברה קיבלו אז אופי אחר וחרגו במקצת ממסגרת חיי המוסד.

בשבוע של ערב פסח בילו חברי "ברקיס" יחד עם הקבוצה המקבילה "דרור" בחיפה במסגרת המפעל של שלה"ב, אשר מטרתו היתה לתת אפשרות להכיר קצת את חיי הפועל העירוני ואת הווי בית החרושת. החברים עבדו במפעלים שונים בתנאי פועל רגיל ובערבים נפגשו עם ועדי פועלים, ביקרו נאסיפת המפלגה ובמועצת הפועלים וסיירו בעיר. רצינו גם להיפגש עם מפלגות אחרות, אך מסיבות טכניות יצאה לפועל פגישה אחת בלבד, עם נציגת מק"י, הוויכוח היה מעניין מאד ועד החברים הצליחו לנהל את השיחה בצורה קולעת ונכונה. סיפוק בוסף גרמה להם העובדה, שקיבלו שכר בעד עבודתם וכיסו את רוב הוצאות המפעל. החברים התרשמו מהשיחות עם הפועלים בהן הורגשו דאגות הקיום התמידיות והתמרמרות בגד הניצול.

אחרי פסח היו מגויסים חברי "ברקיס" במשך 18 ימים במשק ופרק זמן זה הרחיק אותם מחיי המוסד, אך הכין אותם באופן מעשי ונפשי לחיי קיבוץ. וכאן יש לציין, שרוב החברים נקלטו יפה בענפים יש לקוות שיתמידו בענפיהם גם להבא.

המפעל המרכזי של התקופה האחרונה במוסד היו הלימודים ב"גבעת חניבה" שנמשכו 18 יום. היה זה מפגש נעורים נאה והזדמנות יפה של חיים בצוותא עם 160 בנים ובנות של מוסדות שונים. ואם כי ההדגש הושם על הווי התקיימו